

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1644. usque ad annum 1651

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 90119177

§. 39. Iterata Fabii Chisii Nuntii Apostolici protestatio contra hanc pacem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67359)

Sæc. XVII. tur, & nonnulli datis ad Cæsarem a-
 A. C. 1648. cerbioribus literis totum tractatum re-
 scindi, si Imperator, quæ Osnabrugæ
 conclusa fuere, approbare differret,
 comminati essent, hinc Cæsar a poten-
 tioribus Catholicis desertus, tandem
 & ipse consentire coactus est. Igitur
 die vigesima quarta Octobris una ea-
 demque hora Sueci Lambergium &
 Craneum, & Galli Nassovium & Vol-
 marum Cæsaris Legatos accessere, per-
 lectisque Instrumentis Cæsarei primum,
 postea Regum, Principumque Legati,
 ac denique Statuum Deputati suscri-
 pserant: Ne vero privatorum opposi-
 tionibus confectæ pacis vigor infringe-
 retur, instrumentis addere placuit,
*ut nulla omnino contra eadem protestatio
 aut contradictio locum aut robur invenire
 debeat.*

§. XXXIX.

*Iterata Fabii Chisi Nuntii Aposto-
 lici protestatio contra hanc
 pacem.*

*Bougeart
 Rel. Pac.
 Westph. t. 4.
 lib. 10.*

Ejusdem diei Vespere hæc pax Cæ-
 saream inter & Principes sancita
 præprimis festiva tormentorum explo-
 sione, altera autem die per platearum
 compita præconum voce ac sonantibus
 tubis, tympanisque ab urbis Secreta-
 rio

rio tam Monasterii quam Osnabrugæ Sæc. XVII.
A. C. 1648.
fuit promulgata, missis ad Cæsarem, Regesque Legatis, qui hosce articulos ab eis intra bimestre ratos haberi, eorumque executionem promoveri saterent. Verum Fabius Chisius Papæ Nuntius acriter sese opposuit, suumque nomen in Monasteriensi pacis instrumento ob illata Religioni damna apponi noluit, ac primo quidem die decima quarta Octobris adversus omnia in veræ fidei, Ecclesiæ & salutis animarum præjudicium Osnabrugæ decreta palam reclamabat, edito hoc diplomate.

„Ego Fabius, Dei & S. Sedis gratia Episcopus Neritonensis ac Nuntius Apostolicus, omnibus & singulis, quorum interest, veritatis documentum, ac salutem in Domino sempiternam. Quamvis extraordinarii muneris mei, ab Apostolica Sede mihi commissi, cura, eam solum, de qua Monasterii inter Catholicos agitur, pacem concernat; extraordinariæ tamen legationis officio mihi pariter ab eadem Sede apostolica injuncto attendere debeo, & cavere, ne etiam alibi, ac præfertim intra ejusdem legationis limites, Dei Ecclesia atque Apostolica Sedes, in suis bonis, juribus, immunitatibus, privilegiis, & quod cæput

Sæc. XVII.
A. C. 1648

„put est, in divino cultu ac salute ani-
 „marum detrimentum accipiat. Qua-
 „propter eos Principum ac Statuum
 „catholicorum Legatos Osnaburgi cum
 „Acatholicis pacem tractantes, requi-
 „rere, admonere, hortari, obtestari
 „non desistebam oretenus, antequam se
 „eo conferrent, tum litteris postmodum,
 „aliisque adhortationibus, ut ubique,
 „& in omnibus Catholicæ religioni,
 „animarum saluti, Apostolicæ Sedi,
 „ejusque dignitati & immunitati con-
 „fulerent, ac Dei potius protectioni,
 „causæque bonitati magis, quam po-
 „liticis rationibus confisi, nihil prorsus,
 „a dictis regulis divino humanoque jure
 „præscriptis alienum admitterent: Si
 „quid vero in contrarium ab eorum non-
 „nullis fieret, non tantum omnem con-
 „sensum, favorem, & conniventiam per-
 „me denegari, sed palam etiam con-
 „tradici, atque acriter repugnari.
 „Quemadmodum, si quid contra atten-
 „tatum fuisse accepi, obstiti & omni
 „studio, quantum in me fuit, impe-
 „dire, corrigere, & in melius refor-
 „mare conatus sum.,

„Cum vero his non obstantibus, in
 „dicta urbe Osnaburgensi de pluribus
 „pacis articulis seu conditionibus inter
 „quosdam Legatos conventum fuisse
 „dicatur, post christianissimi Regis Gal-
 „lia

„liarum, ac aliquot Statuum Imperii Sæc. XVII.
 „Legatorum ad hanc urbem adventum, A. C. 1648.
 „quæ Dei honori, Ecclesiæ, Saluti a-
 „nimarum atque Apostolicæ Sedi gra-
 „ve damnum ac præjudicium creent,
 „id, quod reliquum mihi est, facio,
 „omnibusque ejusmodi articulis & sin-
 „gulis, ac si de verbo ad verbum hic
 „forent expressi, nomine S. Sedis Apo-
 „stolicæ ac S. Patris nostri Domini In-
 „nocentii divina providentia Papæ de-
 „cimi, aperte ac palam per patens hoc
 „testimonium repugno, resisto, & con-
 „tradico, atque omni meliori modo,
 „via, caussa & forma, quibus pro of-
 „ficii mei ratione teneor ac possum,
 „protestor, eos esse irritos, nullos, ini-
 „quos ac per non habentes potestatem
 „temere contractos, atque pro talibus
 „ab omnibus habendos. „

„In quorum fidem & perpetuam me-
 „moriam idem testimonium manu mea
 „subscriptum, ac majori sigillo muni-
 „tum volui. „

„Datum Monasterii Westphalorum in
 „aula Residentiæ nostræ apud Mi-
 „noritas, die decima quarta
 „Octobris Anno post Christum
 „natum millesimo sexcentesimo
 „quadragesimo octavo. „

Hist. Eccles. Tom. LXI. Li Cum

Sæc. XVII.

A. C. 1648.

Cum autem idem Papæ Nuntius in-
 superhabita sua oppositione cunctos pa-
 cis articulos ab omnibus paciscentium
 Principum Legatis signari cerneret,
 ne suo silentio consensisse argueretur,
 rursus die vigesima sexta ejusdem Men-
 sis suam interposuit oppositionem, vul-
 gato eam in rem hoc rescripto. „Ego
 „Fabius, Dei & sacræ Sedis gratia Epi-
 „scopus Neritonensis ac Nuncius Apo-
 „stolicus, omnibus & singulis chiro-
 „grapho hoc notum atque testatum fa-
 „cio, me tum jussu Pontificis ac mune-
 „ris mihi demandati intuitu, tum pro-
 „priæ, Deo dante, voluntatis propen-
 „sione, in tractatu pacis generalis in-
 „ter Christianos Principes hac in Civi-
 „tate sancientæ, nihil unquam præ-
 „termisisse eorum, quæ ad illam con-
 „ciliandam, justeque ac firmiter stabi-
 „liendam, conducere in Domino visa
 „sunt. Quoniam vero ex Evangelica
 „doctrina hæc justitiæ regula est, ut,
 „quæ sunt Cæsaris, reddantur Cæsari,
 „Et quæ sunt Dei, Deo: (cæteris, quæ suo-
 „rum sunt Principum, satagentibus)
 „ea mihi præcipue cura atque sollici-
 „tudo incubuit, ne quæ Dei, quæ
 „Christi, quæ catholicæ Religionis at-
 „que Ecclesiæ sunt, ob ullam hominum
 „cupiditatem vel metum quidquam
 „damni aut detrimenti acciperent, sed
 „starent

„starent instar firmissimæ petræ, adver- Sæc. XVII.
 „sus quam infernales portas nunquam A. C. 1648.
 „prævalituras Dominus noster sua no-
 „bis promissione sancivit. Id denique
 „tota animi corporisque contentione
 „hactenus egi, ut haud aliis pactis mor-
 „taliū Principum arma quiescerent,
 „quam, quæ Deum optimum maxi-
 „mum ad graviora contra nos bella
 „suscitanda, non irritarent. Quamob-
 „rem si quando inter agendum cum
 „Catholicorum Principum ministris
 „proponi aliqua, sive judicari, aut in-
 „volvi audivi, quæ directe aut indi-
 „recte Catholicæ Religionis conserva-
 „tioni, dignitati, immunitati, propa-
 „gationi & incremento vel in minimo
 „adversarentur, non tantum omnem
 „consensum, favorem, patientiam, con-
 „niventiam denegavi; sed palam ob-
 „stiti, aperte acriterque repugnavi, &
 „omni studio, quantum in me fuit,
 „impedire, corrigere, & in melius re-
 „formare conatus sum. Huc nempe
 „spectabat solennis protestatio per me
 „sæpius interposita, quod, si quæ in
 „punctis sive articulis ibidem proposi-
 „tis aut proponendis essent, aut con-
 „tinerentur, quæ salvo honore & jure
 „Ecclesiæ Romanæ, ac cum integra
 „Religionis catholicæ dignitate ac pie-
 „tate ad animos Christianorum Prin-
 „cipum

Sæc. XVII. „cipum inter se componendos facerent,
 A. C. 1648. „seu facere viderentur, ea impugnare
 „aut impedire nullatenus intenderem;
 „si quæ vero quoquo modo facerent,
 „aut facere possent, contra Romanam
 „Ecclesiam & sanctam Religionem, ei-
 „que aliquod præjudicium adferrent,
 „illa extreme rejicerem, detestarer,
 „damnarem, & pro invalidis, nullis,
 „iniquis ac *per non habentes potestatem*
 „attentatis haberem, ac declararem.
 „Quam protestationem præmissam, in
 „quolibet actu vel conventu coram me
 „facto vel faciendo repetitam, om-
 „niumque tractatum initio, medio,
 „fine, ac toties quoties oportuisset,
 „replacitam haberi volui, intendi, e-
 „dixique, omnibus melioribus modo,
 „via, jure, causa & forma, quibus
 „pro officii mei ratione & poteram &
 „debebam. Quod Principum ac Sta-
 „tuum catholicorum Ministri, cum qui-
 „bus tantum egi, sive coram sive per
 „litteras, ac Serenissimæ Reipublicæ
 „Venetæ Orator *Aloysius Contarenus*
 „Eques, qui plerumque interfuit, te-
 „stari possunt: ac latius ac specialius,
 „si opus fuerit, loco & tempore con-
 „gruis & opportunis, declarabitur. In-
 „super, ne contra protestationes præ-
 „missas, ac subinde compluribus in-
 „sinuatas, vel sola mea præsentia po-
 „stre-

„stremis hisce tractatibus ac pacis con- Sæc. XVII.
 „clusioni aliquid roboris aut assensus A. C. 1648.
 „adjicere videretur; clara rursus & per
 „se nota veritas est, quod subduxerim
 „me aliquoties, ac ejusdem pacis sub-
 „scriptioni noluerim interesse; Inau-
 „diens ac dolens, in plurimis ac gra-
 „vissimis momentis eam catholicæ Re-
 „ligioni fore damnosam. Ideoque prio-
 „ribus Protestationibus meis, modo
 „iterum via ac jure quam optimis, re-
 „productis, de præsentis fortius inhæ-
 „rere me profiteor, omnem etiam pul-
 „visculum de pedibus excutiens, qui
 „commune quidquam habere possit vel
 „cum minimo præjudicio Sacræ Sedis
 „ac catholicæ Religionis: pro qua, uti
 „teneor, ita per Dei gratiam promptum
 „me declaro & exhibeo, ad vitam &
 „sanguinem profundendum.,,

„Ad quorum omnium & singulo-
 „rum ampliorem diuturnioremque no-
 „titiam atque evidentiam, apud ab-
 „sentes quoque & posteros adstruen-
 „dam, testimonium hoc patens ac pu-
 „blicum exstare volui, manu mea sub-
 „scriptum, & majore meo sigillo mu-
 „nitum.,,